

SLOVENSKI NAROD.

Izida vsak dan, izven ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištevno, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Kako se pri nas davek izterjuje.

Iz Poljanske doline 13. avg. [Izv. dop.]

Nij čuda, da kmet toži, kako prevelike davke mu država naklada in kako nepotrebne stroške mu pogostoma delajo. C. kr. urad davkarski v Škofjeji Loki nam je te dni gori v Poljansko dolino zopet poslal celo kopico nemških „Vorladung“, katerim sem se prav čudil, da so še v drugej polovici 19. stoletja mogoče. Saj vendar angleška prislovica „čas je denar“ je v praktičnem življenji prodrila v razne kote izobraženih dežel in celo mej kmet-ske kroge. Nij li še do slavnega davkarskega urada v Loki? Pa naj bralci sami sodijo. Ena taka „vorladung“ glasi se od besede do besede tako le:

Nr. Herzogthum Krain
Napačno pisana davkar. obč.

Vorladung.

Hr. J. J. in G. . . H. Nr. 1 wolle in einer Steuerzahlungs-angelegenheit sogleich hieramts erscheinen und einen Kreuzer pro 1878 bezahlen, widrigens die realexecution eingeleitet wird.

K. k. Steueramt Bischoflack am 12. Aug. 1879.
F. . .

Tu slavni urad tira človeka o sedanjem poletnem času, ko je na kmetih polno dela 3 ure (pravim tri ure) daleč, da naj nemudoma plača 1 kr. (pravim jeden krajcar) zastanega davka! Drugo „vorladung“ imam v rokah, ki zarad 10 kr. (pravim deset krajc.) tira kmeta 2 in $\frac{3}{4}$ ure daleč v Loko. Po tretje se zahteva 45 kr. Imel pa je birič tudi take „vorladunge“, katere je moral nesti na mejo davkarskega okraja Loškega na pr. v Oselico in Leskovicu, ki tudi tirajo dotične kmete zarad 1 ali 2 krajcarjev po 5 do

6 ur hodá daleč v Loko! Ali je tako „vorladung“ treba še pojasnjevati? Stvar se sama obsojuje. Ali se ne pravi to davkoplačevalce po nepotrebem nadlegovati? To vprašanje naj stavijo naši državni poslanci do novega ministerstva.

Nij čuda, da so upravni stroški državni tako veliki. Ali je vredno, da davkarski uradnik ali pisar zarad jednega krajcarja piše posebno „vorladung“, da jo drug uradnik zopet podpiše? Ali je vredno, da birič gre po več ur daleč, da odda „vorladung“ zarad jednega krajcarja zastanega davka? Nij čuda, da kmet toži: „Več gospodov ko je pri graščini, tem menj se opravi.“ Včasih je vse bolj gladko šlo, ko je v kanceliji po jeden gospod pisal, kjer jih piše zdaj šest.

Ta zastani davek je od leta 1878. Zato vprašam slavni c. kr. davkarski urad v Škofjeji Loki, zakaj nij teh malih krajcarjev lani zastanega davka od dotičnih posestnikov pobral, ko so za prvo polovico letošnjega leta davek plačevali? Ali res nij v celem davkarskem uradu nobenega gospoda, ki bi bil stvar tako modro ukrenil? — Dalje, kdo pa je zakrivil oni zastanek davka? Tu 1 krajcar, tam 2, tam 3, tam 10, tam 45. Ali nij morebiti dotični davkarski uradnik slabo ali napačno računil, dotičnih doklad slabo razdelil, da sedaj oni primanjkljaj pri nekaterih z nova iščejo in kmetom po nepotrebem pota in stroške napravljajo, nadlego delajo in čas kradejo? Kdo bode dotičnim kmetom vse to povrnil, kar je le jedina, Bog ve čegava nemarnost zakrivila? — Take primerljaje priporočamo še enkrat našim deželnim poslancem, da se v bodočem zboru zarad njih pritožijo pri slavnej vladi. Dalje bi bilo dobro, da bi se tudi župani pri okrajnem glavarstvu pritožili zarad takega

nespametnega poslovanja c. kr. davkarskega urada v Loki.

Te „vorladunge“ pa imajo še drugo lice, katero bi imel tudi nekoliko opisati. Davkarski urad v Loki ne pozna § 19. drž. ustave. V poljanskej dolini bivamo sami Slovenci, ki ne razumemo vaše nemščine. Zakaj pa ima dotični listek na drugej strani slovensko tiskani izgledek, če ne zato, da c. kr. urad slovenskim strankam slovenski piše, ter slovenski izgledek dopolni. Pišite nam slovenski, ker pri vsakej hiši, celo v gorah, je uže kdo, ki zna slovenski čitati. Nemški po naši dolini razen gospodov duhovnov ne zna nikdo. Če kak odpuščen vojak ali kak drugi katero nemško besedo zakveka, pač se to ne pravi, nemški znati. Bog daj, da bi nam sedanja doba državnega preustrojenja prinesla zaželeno ravnopravnost, potem se bodo gotovo tudi uradniki loške davkarije poboljšali in nam slovenski pisali. Če pa sami za se še Vestenekovce volijo, — pa jih naj.

Ruski glasi o naši ministerskej premeni.

„Novoje Vremja“ piše o odstopu grofa Andrasyja in o novem našem ministerstvu tako-le:

„Z odstopom grofa Andrasyja bode se predruščila notranja in vnanja politika v Avstriji in prav tako verjetno je, ka se bode premenila tudi državna sistema. Odstop grofa Andrasyja pomenja nehanje magjarskega hegemonstva, Magjari pak bodo hoteli odškodovati se za to z večjo neodvisnostjo od dunajske vlade. Dokler je vodil osodo države Magjar, so Magjari občne državne interese podredovali svojim osobitim težnjam. Zda ko se bode

Listek.

Pisanje iz starejših časov.

Matricula sive Cartapamus Parochiae Loosensis quo assignantur excursus & peractiones Ecclesiasticae, quas Organista per annum peragi solet tam bene in Filialibus Ecclesiis quam Domi: descriptus vero Anno Domini 1726 per me Philipum Jacobum Repesh, organista Loc.

O. A. M. D. G.

Tako dolg in kaligrafično (kolikor je nekdanjemu organistu mogoče bilo) napisan naslov ima ne preobširen rokopis, ki mi ga je dal prijazno na ogled gosp. župnik „parochiae Loosensis“.

Rokopis ima dva dela; prvi je pisan v latinščini uže v naslovu prav dovolj naznačenej, ter našteva natanko, kedaj so svečane maše pri fari, kedaj patrocina in vstanovljene maše pri podružnicah, in koliko imajo zahtevati ob

tacih priložnostih gg. kaplanje pa organist. Drugi del je: „Kransku Samerkuanie. Sa vse taiste katjri sa mano pridejo, bodo tukei naprei od vezh rijzhi nefhli fhe bul samirkanu, koker v tem Latinskem Cartapanu odsgorei; de bo vfakateri vejdu nu snov, vse kar mu po pravizi shl fbi shjher ijskati, inu is lejpo maniro satu prafhati. Inu koku ie blu ob mojem zhasfu dershanu, bo tukei naprei na teh platelzah zapisanu, nu refnizhnu postaulenu.“

„Samerkuanie“ obsega devet „sapopadikov“, zapisal sem si samo bolj odločilne in zanimive. Tedaj: „Ta prvi Sapopadik.“

„Vfsi letij gospudie Caplani per vfsih letih trejeh gospudah faimojfhtrah noter dofehmanu fo vfsellei jmeli s' mano red v' farovshi Cofsillu, se sastupi tudi vinu, kadarkuli ie v tem latinskem Cartapanu sapifsanu, peractio domi: sakai tudi drusiga gospudie Caplani nu Organist nimajo sa domazhe opravila per fari koker te

Cofsilla. Ta drugi Sapopadik. Koku fo enkrat, kir je blu shegnanie, ali Patrocinium skorei vfsaki vafsij Sofseidie tem gospudam Caplanam te Scutellae ali Sklejde dajali. Vti Sklejdi fo bli 3 kuhani fhtrukli, 3 pezheni 3 pohania, nu fhe bul koker en funt Mefsa notri, nu poleg ena pogazhiza ena taka scutella ni bla vezh saraitana koker 9 fovdu; poleg te sklejde ie mogv fhe en vfakateri gospodar 8 fovdu dati, od teh fovdu ie fhlu gospudam Caplanam sa sfer 4 fovde, organistu sa sfer nu sa kruh 4 fovde: katjri pak ni scutellae in natura pernefsu ie pak sa vse vkupei dau 17 fovdu koker fhe sdei daiejo. Per teh Cofsillah so tudi poufsod Starafhini vinu plazhvali, vfazimu g. Caplanu 2 bokala, organistu 1, Starafhinam obdvema 2, tu je blu 7 Bokalu; ali od tega fo tudi dajali vfazimu en glafh vina kir ie te scutellae pernefsu.

Lete scutellae in natura, vse Cofsillu nu vinu, ie doli blu vershenu nu prepovedanu

na Dunaju zahtevalo podredjenje magjarskih interesov pod obče državne, bodo se tudi protivnosti zoper dualizem okrepile. Kmalu bodo zahtevali Magjari ločitev splošnih zadev, in Dunaj bodo prisiljeni iskati si podpore pri slovanskih narodih v obeh državnih polovicah. Tedaj pak bodo Slovani prvokrat imeli korist od zaprek dunajske vlade, katerej so dogodjaji postavili volitev: ali na balkanskem poluostrovu pretepeti popolen fiasko, ali izpolniti če tudi samo deloma zahteve Slovanov. Sicer se je doslej pomirjenje s Slovani samo deloma poskusilo, ker se je vzelo dva Slovana, sicer „brez portfelja“ v novo ministerstvo. Ali ves nemški del ministerstva je tako reakcionaren, da se bode težko obdržalo in bode nastopila ob sestopu državnega zbora ministerska kriza. Potem se bode moral pa tudi dunajski kabinet odločiti; prisiljen bode popolnoma nasloniti se na Slovanov.

Druge ruske novine pa nekako neprijazno gledajo preobrat naše notranje politike, ker menda (krivo) mislijo, da se hoče Avstrija le zaradi tega svojim Slovanom prikupiti se, da bi zoper Rusijo delovala. V tem smislu pišejo „Odeski Vestnik“, „Moskovskija Vedomosti“ in „St. Peterb. Vedomosti.“ Stališče teh ruskih listov je krivo, ker Avstrija, katere bode svojim Slovanom pravična, ne more nikoli Rusom sovražna biti.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. avgusta.

Češki organ „Politik“ z veseljem na znanje jemlje, da je tudi en Čeh ud novega ministerstva, a piše: „Mi pa ne pozabimo, da nam s samo eksistenco tega ministerstva še nij pomagano, in mi ne moremo tega pozabiti, ker se so šibe, ki so bile zoper nas pletene, v delovanju zoper nas, in mi némamo niti one tiskovne svobode, kakor jo imajo dunajski listi še v tem hipu. Zatorej hočemo dejanja videti, predno bomo popolnoma zaupali.“ Dalje „Pol.“ terja, da vlada uže zdaj, še predno se državni zbor začne, dá kak dokaz z naredbami glede šolstva, da hoče Čehom pravična biti.

Moravska „Orlice“ piše po povodu imenovanja dr. Pražaka za ministra, naj moravski Čeki zopet začno peticionirati. „Zdaj je čas celi register krivic pregledati, katere so se godile našemu narodu v šoli, uradu in javnem življenju — in ki do današnjega dne niso odpravljene, temuž se množé od dne do dne v protivji s § 19 državnih osnovnih postav.

Iz **Zadra** se javlja, da je kanonik Pavlinović odložil mandat za državni zbor. Menimo, da za to, da bode mogel voljen biti dr. Klaić, vodja narodne stranke v Dalmaciji.

Ogerski časniki razglabajo vprašanje, ali je Andrassy odstopil sam, ali je moral. Prvo trdi „P. Lloyd“ in zdaj tudi „Naplo“, ki pristavlja v dopisu z Dunaja, da ministerstvo Taaffe nij s tem v nobeni zvezi in da nij sovražao Ogrom ali dualizmu.

Sicer pa „P. L.“ zopet grdo piše zoper Čeha in avstrijske Slovanov, vtikaje jim sumničenja, da delajo „za reakcijo“ in druge bedarije magjarske.

Z Dunaja se poroča, da je vlada v zadregi zaradi novega zidanja pogorelega **Sarajeva**. Od kod denar vzeti? Ker je namreč po Andrassyjevi „konvenciji“ sultan še sogospodar, ne upajo naši višji krogi dosti nabrati po privatnem naboru, kajti, pravijo, kdo bo za sultanovo mesto kaj dal.

Neki listi so poročali o nemirih v Sarajevu, katere so morali vojaki udušiti. Oficialno se vse to oporeka kot neresnično. Ravno tako napačna je vest, da je na pogorišču Sarajeva 8 vojakov smrt našlo. Le lahko ranje njih je osem, a jeden težko.

Vnanje države.

Iz **Peterburga** se glasi telegram, da je po povodu rojstvenega dneva avstrijskega cesarja bil pri dvoru obed za 400 oseb. Ruski car je napil na zdravje avstrijskega cesarja in poslušal stojé avstrijsko himno. Car in veliki knezi so izrekli avstrijskemu poslaniku svoje najtoplejše čestitke za Nj. veličanstvo.

Iz **Berlina** javlja „P. C.“: Pri cesarskem obedu v Babelsbergu je 18 t. m. cesar Vilhelm napil na zdravje avstrijskega cesarja. Nemški cesar in nemška cesarica sta potlej poslušala stojé avstrijsko himno. V pogovoru z avstrijskim poslanikom je nemški cesar izrekel svoje obžalovanje, da Andrassy odstopi.

Vshodnje-rumelijska komisija je baje iznašla, da se je Aleko paša pregrešil zoper člen 21. organičnega statuta, ker je pri nastavljanju uradnikov povsod le Bolgare podpiral. Ruski član komisije pa nij podpisal te graje. Vsled tega menda ne bo nič pomena imela.

Mej **Švedijo** in Rusijo se pripravlja prijateljska zveza. „Agence russe“ piše za Švede prav laskav članek, v katerem naznanja, da pride ruski cesarjevič naslednik kmalu enkrat v Stokholm na dvor na obiskovanje, kar bode znamenje prijateljstva mej obema vladama.

Iz **Španije** se čuje letos o izredno mnogih požarih. Pisalo se je, da požigajo socialni elementi in uporni elementi nalašč. Ali vlada poroča, da to nij res, temuž da je le izredno velika suša teh dnij kriva tolikim ognjem.

Dopisi.

Iz Celja 20. avgusta. [Izviren dopis.] Z velikimi težavami, ker boré se s hučo vročinsko boleznijo, dočkal je g. dr. Štefan Kočevár, glavni stebel slovenskega poslopja v Celji, veseli dan, o katerem kot sivi in vendar vedno kot mravljica neutrušljivo marljiv starček, ob vsakem trenutku pripravljen, komur koli ali s svojim svetom ali z dejanjem postreči, obhaja svoj god.

V istej meri, kakor smo se bali ob času njegove bolezni za dragega nam narodnjaka, ravno tako in še z večjim veseljem pričakovali smo dan njegovega godovanja in želeli skazati njemu čast in našo vdanost, ter sklenili mu zapeti pod oknom.

Pevski zbor naše čitalnice zbral se je ob deveti uri 19. t. m. pri njegovej hiši in s harmonično zbranimi glasovi zapeli so naši pevci v navzočnosti ogromne množice tri vabljive lepe pesnice, da so se celo nekateri zadaj stoječi Nemci lepemu petju čudili, in ko se je zadnja pesen do konca spela, stopil je naš čestiti doktor v sredino mej pevce in zahvalivši se, nagovoril je s krepkimi in ginljivimi besedami gg. pevce, naj se kot on trdno držijo svojega slovenskega naroda in živé za milo svojo domovino, ker, dovršivši v tem obziru svojo nalogo, bode se njim skazala enaka čast kot njemu, in bode živela vedno še Slovenija.

Kot odmev tega govora sledili so gromoviti trikratni „živio!“-klici.

? **Iz Ljubljane** 21. avgusta. [Izv. dopis.] Slovencu, čitajočemu neki tukajšen nemšk „ustavoveren“ list, težko je ohraniti si potrebno resnost. Človek ne zna, ali se naj bi jezil, smijal, ali protestiral zoper tako kolobocijo, ki se v njem nahaja. Rečeni list je uže kar zmešan, vročina pasjih dni, razrušenje bivše „ustavoverne“ stranke v svojo pravo naravno ničevost ter vzvišujoča svest, ki redaktorja srbi celo za nohtih vsacega prsta kot člana „des vertrauensmänner-collegiums der Deutschen (veruj kdor moreš!) in Böhmen“, je tako pritisknila na njegov duh, ka zdaj kar rabo človeških ekstremitetov zamenjuje in smatra glavo za svoja stopala. Predvčeranjem sem jaz tudi na tem mestu dokazal neumnost in zlobnost „Tagblattovo“, katero je pokazal o popisu slavnosti cesarjevega rojstvenega dneva. To je bil zopet nov udarec, ki je prozročil nevaren pretres v njegovih možganih,

1752. Ta sfesti sapopadik. Tu se ie tudi v Starih pisamah nefslu, de kadar so tega perviga organista tukei gori vseli nu postavili, se ie pifsalu 1494. Ta zhas so s' letega Meista Loosha vfi purgarij v' prizho cejle fare na S. Jurja dan se obligirali, de ozhejo organistu s' enu sposnanie od vfaziga Hofstata*) vflaku Lejtu o veliki Nozhi 2 Souda, koker sa ene pirihe (ali koker po vfi fari od gospodarja gre) sa krah mu dajati. Kir pak letij sledanij purgarij navejo koku inu sakai so njih Stari Deidzi ali ozhaki ta maihini davek tem organistu oblubili, satu kir letij Meistni Ludie nizh Bjre, nu obene druge stvari nedaiejo vender eni she nerodnu nu perfsilenu te petake odratajo, inu kirkoli ta Zait doushni ostanejo potlei nikuli ne plazhejo: inu tudi o Shegaanij mu nizh ne dajo.“

Če se vse točke tega „Kranskega Sa-

merkuania“ bolj natanko ogledajo, tedaj se pokažejo razen ložkega dijalekta še druge zanimive strani. — Ako se seštejejo vse navedene dolžnosti faranov, razvidi se glavni del tedanje „congrue“, in razvidi se razloček tedanje in sedanje menjalne vrednosti denarja. Gospôda! kaj je bilo vse v „scutelli“ za 9 soldov; skoraj bi človek trdil, da bi v ónem času rek: „pet krav za groš“, ne bil takó prenapet.

V drugo se kažejo iz tega rokopisa tedanje patriarhalčne narodne navade. Vse to nas mora napotiti, da vsako staro knjižuro ogledamo dvakrat, trikrat, predno jo n. pr. prisodimo branjevcu in enakim „morilcem“. V tem obziru najlože delujejo za narodno blago dijaki, posebno sedaj o počitnicah!

Sicer imamo od Repeža tudi tiskane stvari. Ljubljanska licealna biblioteka ima od njega:

1. Nebefhku blagu, kateru se sdej tem Andohtlivim Romarjem na krishni gori vnkej daja, 8°, V Lublani 1764, Heptner.

2. Rumarsku drugu blagu. Tu je 24 S. Pesem, 8°, Labaci 1770, Eger.

Razen teh vém pa 3. za: Romarsku drugu blagu. Tu je: 25 S. Pesem katere se zhes zeilu Lejtu na krizhni gori pojo. U Vuidnu MDCCLXXV. Pri Brattih Murore. 8°, 132 st. — Jako osolen predgovor je posebno čitanja vreden. V njem omenja prejšnjih njegovh del in se prav ginljivo poslavlja od sofaranov, sluteč, da so te pesni zadnje njegovo „delo“. — In res kmalu potem, zdi se mi leta 1778, je umrl. Iz vsega se razvidi, da ja Repež jako zanimiv mož v raznih obzirih; bil je samo organist, a rezal je precej dobro latinsko, kar nam sosebno „Cartapan“ kaže; tudi Čop ga omenja v Šafaříkovej literarne zgodovini. Naj še omenim, da je zapustil dve dijaški ustanovi za potomce njegove (ki še živé) in potem za ložke farane sploh. —č.

*) podružnik = 1/2 Hübler.

kar kaže njegovo zagovarjanje s tem, ker urednik ali nij sam videl, kako da je vojaštvo defiliralo in pred kom, ali da je ona notica v „Tagblatt“ prišla brez njegove vednosti, kar se iz nejasnega izgovora ne dá določno posneti. Prva trditev ne bi bila resnična, druga pak najmanj rečeno neverjetna in ves zagovor njegov je torej ničev. Morda bode urednik „Tagblattov“ zopet dejal, da ga nij bilo „doma“ tačas, ko se je sprejela v njegov list od srede sledeča smešnica; on se namreč jako žalosti zaradi tega, ker slovenski poslanci neččejo uvideti, kakšna dobrota je zdanji nemški deželni zbor kranjski z zagrizenim Nemcem Kalteneggerjem za vso deželo, in da celo zahtevajo ti kratkovidneži tega zbora razpuščenje, potem pa prav lokalno vešče dostavi: Kann es denn Herr dr. Vošnjak gar nicht erwarten, bis ihm der in einer Stelle als Landesausschuss bestehende Preis in den Schoß fällt? Kaj? Nij li to temeljitost? „Tagblatt“, kranjski list, je tako temeljito o naših lokalnih rečeh podučen, da ne vé, da je dr. Vošnjak uže deželni odbornik, da mu torej nij treba tega kot „Preis“ še le iskati. S tako ignoranco si upa K. na Kranjskem žurnalizovati! Naj reče kdo, kar hoče, ali mi sodimo, ka urednik „Tagblatt“ v resnici navadno nij — doma. Vse to pa ne brani, da hoče družim nauke dajati, pa jih je sam najbolj potreben, ker vsak dan jednega kozla ustrelji. Da se gospod Kraus kot urednik „Tagblatt“ in dopisnik „Tagesposte“ in „Presse“ ne bode še dalje tako grdo blamiral, kadar o lokalnih in personalnih političnih zadevah s Kranjskega ali Slovenskega piše, dajemo mu mi dobrovoljen svet, naj si vzame lekcije. Portir pri deželnem odboru n. pr. uže več vé o taci rečeh nego on, k njemu naj hodi učit se in povpraševati.

S Pograjskih (Polhovgrajskih) hribov 19. avgusta. [Izvir. dop.] (Narodna enakopravnost — naša velika sila in narodna potreba!) Imenitni ljudje nijsmo po teh hribih; tega ne. Pošteni slovenski poljedelci smo; slovenski molimo svojo jutranjo molitev; slovenski se pogovarjamo pri delu na polji, slovenski zapojó naši fantje zvečer pod modrim, s zlatimi zvezdami okrašenim nebom.

Blagovoljni bralec, kaj menite, čemu vam to pripovedujem; kaj ne, to se ume samo po sebi, da smo Slovenci?

Gledite, za to, ker se dobé ljudje meneči, da smo — Nemci! Pa nijsmo, in nečemo, da bodemo!

Kako pač je moči razlagati si drugače to, da nam „gospoda“ pošilja vsa pisanja v nemščini?! O vse, vse je le nemško, tako nemško, da ničesa ne umemo, kar dobimo iz rok óne gospode. Prinese nam birič v nedeljo tistih pisanj polno, ves lačen, žejen in utrujen — in kaj ne bo po teh strašnih potih. Bojazljivo jih sprejme župan, te nemške dopise, ne vede, kako obrniti da bode prav. A birič pokaže z zapovedujočim prstom na kraj, kamor naj župan postavi svoje slovensko ime. In župan zapiše svoje okorno, kmetsko, slovensko ime pod óno gospodsko nemščino, ne vedoč, kaj podpisuje. Ali ne bi lahko takó podpisal sebi smrtne obsodbe?! Saj ne ume nič, popolnem nič te nemščine!

Morebiti beró gospodje v starih knjigah, da so se tu naselili Germani, kaki Cimbrici ali Tevtoni ali, da je kak brizinški škof poslal nemškega arzenika v te kraje ter menijo po-

tem, da se še glasi todi „ljuba“ nemščina?! O gospodje, če je temu tako, potem vedite, da je iz teh hribovskih krajev izginila tevtonščina.

Slovenci smo torej vsakako in nemščine ne umemo popolnem nič.

Torej gospoda! mi se krvavo trudimo, da plačamo davke, potrudite se tedaj tudi vi, da nam posihlob pišete, kako znamo in umemo — to je slovenski, to je kranjski, če tako rajši slišite! Narodna enakopravnost nam bodi prvo vprašanje za zdaj.

Z Notranjskega 18. avg. [Izvir. dop.] V šte. 15. „Laibacher Schulzeitung“ dné 10. avgusta t. l. — na katero, kakor vidim, se skoro nič ne ozirate — (ne zdi se nam vredno brati organ učiteljskih špicljev. Ur.) je neki ud „Zwergvereina“ še ostale narodne učitelje z blatom ometaval, ter jih pred svetom počrniti se predrznil. Umazano pero tega dopisuna poznamo, in bi ga lahko po imenu imenovali, a ga zaradi etikete, ali tudi zaradi njegove ničvrednosti imenovati nečemo. Ta dopisun popisuje učiteljsko skupščino v Vipavi, ter svoje „matadore“ prav hvali, kako izvrstno so govorili, a narodnih učiteljev izdelkov niti ne omeni, akopram so precej procentov boljši bili. Hvalisa znanega g. Vodopivca, kako izvrstno je govoril, akopram to uže vsak vrabič pod kapom čivkati zna, kar je on povedal in on nič novega reči nij znal. Dalje dopisnik omenja, da se je nekdo predrznil gosp. nadzorniku oporekati, da imajo vsi brani učitelji volilne pravice, ter da se „unsterblich blamieren will“. To je resnica, in da nekateri učitelji, ki so udje „Zwergvereina“ so letos dobili pravico voliti, ki lansko leto volili nijs, tega dopisnik ne omeni. Narodni učitelji pak so bili menda „aus Versehen“ izpuščeni, in so še le potem smeli voliti, ko so reklamirali, tega g. dopisnik ne omeni.

Je-li to pravica? To je strankarstvo! Dalje g. dopisnik trdi, ter po svetu trobi, da so nekateri učitelji, enako vojaškim novincem „mit geohle“ k učiteljske skupščini došli, ter da jim je neki vipavski rokodelec pri prihodu v Vipavo svéte dajal, ter se prav po možko zasmeje. „Profesjonist in pedagog, kako čudno se to ujema?“ Naj bo s tem gosp. dopisniku povedano, da sta mej temi učitelji tudi dva uda „zwergvereina“ zraven prav dobro sodelovala, in ta dva sta jako vneta „zwergvereinerja“ g. Punuch in Kalan. Teh dveh g. dopisnik nič ne omeni. Ta dva „rekruta“ dopisnik zamolči, misleč, da ju Vipavci ne poznajo. S tem si je gospod dopisnik, ako je to res nezpodno, zausnico pritislil. Gosp. dopisniku iz Vrabič pa nij vredno odgovarjati, ker je znano, da je na duhu bolan, in ga zeló milujemo, ter voščimo, da naj se le čvrsto za svoje kolege „zwergvereina“ poteguje. Osobito naj se poteza za svojega „kompareta“ nadzornika. Dober tek!

Iz Kroke 15. avgusta. [Izv. dopis.] Dovoljujem si poročati, če prav uže nekoliko post festum, o veselici, katero je napravila naša čitalnica 3. t. m., in ki je dokaz vsestranskega napredovanja. Da uže skoro pol leta nij bilo veselice v njenih prostorih, je bil uzrok strojenje; postavili smo namreč stroški dobrovoljnih doneskov nov večji oder, čitalnično dvorano razširili, in za poslušalce primerne prenosljive etaže napravili, da more vsakdo na oder videti. Ta dela so vodili in izpeljali gg. Z. v občno zadovoljnost. Igra „Ultra“, za odre na deželi ne posebno lahka,

vršila se je izborna. Hvaležen predmet in točno igranje navdušili so poslušalce do burnih pohvalnih izjav. Ravno tako priznanje zasluži tudi okus naših igralcev in igralcev, ki znajo najti vselej najbolj primerno opravo brez ozira na trud in lastne stroške. Za igro sledila je deklamacija „slovenski vojak“ našega malega a pridnega deklamatorja, in potem je bilo petje, osem različnih zborov, ki so sploh dopadali, posebno pa dva ženska trospeva. Žalibog, da smo imeli 3. t. m. zadnjič priliko, videti naše vrle pevske moči pod vodstvom g. Og. Zupana ml. Hrepenenje po višjem naobraženju v svojej umetnosti kot izdelovatelj orgelj izvabilo ga je v tuje kraje, da vidi in prouči umotvore drugih narodov. Njegova nadarjenost nas opravičuje k najlepšim nadam. Za petjem je sledila tombola in za njo kljubu tropičnej vročini — ples, pri kojem je svirala domača godba.

Domače stvari.

— (Baron Herman Goedel-Lannoy), drž. poslanec za kmetske občine Mari-borske, ki je bival v Dobrinskih toplicah, poklican je nagloma na Dunaj.

— (Iz Metlike) se nam piše: Na čast rojstvenemu dnevi Nj. Veličanstva cesarja napravila je čitalnica metliška 17. avg. popoldne in zvečer veselico, ki je bila jako živahna in v pravem pomenu besede narodna. Slava bratom Hrvatom za mnogobrojno udeležbo.

— (Iz Vipave) se nam dné 20. t. m. piše o uže omenjenej od nas toči: Dné 17. t. m. nastal je po noči okolo 11. ure strašanski vihar obstoječ iz silnega dežja, pomešan gosto debelo točo, in hudega severo-zapadnega vetra. Na Planini je toča vse raztolkla tako, da nij listja na trtah, drevju, turšici itd. Vrh tega je veter toliko sadnega in domačega dre-vja izril, da ga še dva dni ljudje domu vozijo. Prav hudo zadela je toča tudi Slapske vinograde, mej temi posebno one deželne vinsad-jerejske šole, katera je več kakor ob dve tretjini obilne letine.

— (Strela morilka govedi.) Piše se nam iz Idrije dné 19. t. m.: Včeraj po noči je udarila strela v Beli pri kmetu Šinkovcu v bližnji topol, ga razsekala po dolgoti, šla od tu v hlev, potolkla v kotu privezanega vola, potem preskočila sosednjo kravo, umorila drugo kravo, in od tu preskočila je zopet jednega vola in zamorila tretjo kravo drugo zraven stoječo pak je nepoškodovano pustila. — Takoj po streli je začela druga živina hudo mukati in ko pride gospodar po tem mukánji vzbujen, gledat, kaj je živini, najde, da je mej šestimi v jednej vrsti priklenenimi živalimi vsaka druga goved mrtva! — Na mrtvi živini nij bilo družega poznati, samo na vratu, kjer jo prime veriga, je bila okolo in okolo vsa obžgana. Torej je železna veriga strelo na se vlekla.

— (Nemško-judovska temeljitost.) Piše nam prijatelj našega lista: „Pester Lloyd“ od nedelje, poroča tudi o shodu, kojega so imeli liberalni nemški poslanci pri Dumbi v Liezen-u, na Gornještajerskem, ter pravi, da je ta kraj na Tirolskem. Se ve da, Štirska nij na magjarskem globusu, zato je njeno zemljepisje poznati nepotrebno. Zakaj neki ovi veliki zemljepisec iz Celja, o kojem ste nedavno poročali, nij šel v Budapest skušnje delat, tam bi jo z odliko napravil.“

Razne vesti.

* (Viharji.) Telegram iz New-Yorka poroča 20. t. m., da so bili tam na ameriškanskih obalah atlantiškega morja tridnevni viharji, ki so veliko škode naredili.

* (Angelvarh in detek.) Iz Rušave na Moravskem se „Hlasu“ to-le piše: Na Rušavi sta oče in mati seno sušila, in imela sta soboj dveletnega dečka. Dete pa je zaspalo v kolovozu na potu, ki drži čez travnik, česar starši niso opazili. Oče gre domov in mati misli, da je otrok z očetom, in je brez skrbi. Na to pa gre po poti voz z dvema konjema, ali ko pride do otroka v kolovozu spečega, konj prekorači dečka, kadar pa je bilo kolo uže pri otroku samem — takrat se konja ustavi. Hlapec, ki za otroka vedel, ni, maha z bičem po konjih — ali konja ne za korak dalje nečeta, in ko hlapec še huje z bičem po njiju otépa, se začeta spenjati in cepetati, nočeta pa se ne za stopinjo dalje premakniti. Zdaj še le, ko se hlapcu tako počenjanje kónj čudno zdi, stopi z voza in kako

ostri, ko vidi otroka v kolovozu ravno pred kolesom. Angelvarh je čuval nad otročičem.

* (Ameriški zaljubljeni) imajo tudi svoje posebnosti. Če dobi ljubimec pismo od svoje dragice, uže po položju markinemu pozna, kaj je nje želja. Marka, prilepljena na levi v višku, pomenja: „ljubim te“; ako je baš ondi po strani obrnena: „moje srce si je izbralo družega“; popolnem obrnena narobe: „zdrava, dušica“; na vrhu na desnej strani obrnena: „nikar mi več ne piši“; zgoraj v sredi: „res“; zdolaj v sredi: „ne“; zgoraj na desnej povprečna: „ali me ljubiš?“, na levi spodaj: „sovražim te“; zgoraj na desni obrnena po konci: „želim si tvojega prijateljstva“; spodaj na levi obrnena: „rad bi se natančneje seznanil s tobom“; kadar je prilepljena v jedni vrsti z imenom naslovanca, se pravi: „sprejmi moje ljubezen“; ako je ravno tam narobe obrnena: „oddana sem“; če je po strani ležeča: „koprnim, da te vidim“; v sredi na desnem robu znači opomeno: „piši takoj“.

Tuji.

20. avgusta:

Pri Slonu: pl. Kötél iz Dunaja. — Offenheimer iz Trsta. — Feil iz Dunaja. — Terfenschiedl iz Celovca. — Schusterschitz iz Trsta. — Handschuh iz Dunaja.

Pri bavarskem dvoru: Petranovič iz De'nic. — Sambo iz Pulja. — Venienz iz Reke.

Dunajska borza 21. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	66 gld.	20	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	68	10	„
Zlata renta	78	90	„
1860 drž. posojilo	124	75	„
Akcije narodne banke	822	—	„
Kreditne akcije	263	25	„
London	116	70	„
Srebro	—	—	„
Napol.	9	28	„
C. kr. cekini	5	50	„
Državne marke	57	15	„

Adolf Eberl,

zaloga oljnatih barv, laka in firneža,
v Ljubljani, (335—11)
na Marijnem trgu, poleg frančiškanskega mostu.

Največja razprodaja

zdolaj imenovanih stvari s svetovne razstave, za polovico vrednosti.

Žepne ure.

(Iz Švajce).

Vsaka ura je najfineje repasirana, na trenotek regulirana in jamci se na 3 leta.

Najboljše in najceneje ure sveta!

Krasna ura na valjar iz najtežjega nikel-srebra, na sekund repasirana, z zastoj pridodano verižico od pravega double-zlata, medaljonom, ključcem in baršunastim etui-jem, preje gl. 15, zdaj samo gl. 5.50.

Žepna ura iz umetnega zlata, na minuto regulirana, z zastoj pridodano vro fino verižico od pravega double-zlata, ključcem in baršunastim etui-jem, samo gl. 3.75.

Krasna ura na sicerce iz težkega nikel-srebra, na sekundo regulirana, z zastoj pridodano verižico od pravega double-zlata, medaljonom in baršunastim etui-jem, preje gl. 21, zdaj samo gl. 7.75.

13lotna srebrna ura na valjar, puncovana v c. kr. kovnici, s 15 rubini, razen tega na novem električnem potu pozlačena, na sekundo regulirana, preje gl. 27, zdaj samo gl. 12.60.

Krasna, prava 13lotna puncovana srebrna ura za gospe, s 15 rubini, razen tega na novem, električnem potu pozlačena, tako, da je ne more noben zlatar sveta od pravo zlatih razločiti; razen tega zastoj jedno verižico iz umetnega zlata in najfinejšega venecijanskega pletiva, preje gl. 28, zdaj samo gl. 16.

Krasna cizelirana žepna remontoirska ura, na držku brez ključa za navijati, z dvojnimi in kristalnim oklopom, preje gl. 24, zdaj samo gl. 8.85, z verižico od double-zlata itd.

Isto tako fina email-ura s strojem za odbijanje ur, more se porabiti v najelegantnej sobi, gl. 2.85.

Regulirana ura za buditi z roputljo, more se tudi uporabiti kot ura za pisno mizo, preje gl. 12, zdaj pa samo gl. 6.

Število ur zmanjšalo se je, kdor želi tedaj imeti za malo novcev izvrstno uro, ki povsod najmenj stane četirkrat več, naj se preje ko mogoče obrne na zdolaj označeno firmo.

Solnčniki in dežniki.

(Iz Milana v Italiji.)

Jeden solnčnik od ponarejene svile z belo, zeleno, rdečo ali plavo podstavo, s plastičnim nikelnakom in posebnim podstavom paspolirano, preje gl. 4, zdaj samo gl. 2.

Jeden italijanski kloth-dežnik z zapenjačem od kina-srebra in najfinejšega rezano palico, preje gl. 4.50, zdaj pa samo gl. 2.50.

Jeden double-solnčnik za gospe in gospe, podstavljen in v vseh barvah, z zapenjačem od kina-srebra in verižico stane samo gl. 2.

Dežni plašči od prozevine in ogrtači.

(Amerika.)

Oni izvrstni dežni plašči so zaradi svoje vrednosti odlikovane s 15 medaljami, a zaradi svoje dvojne svrhe, za dež kot kaput, za lepo vreme kot elegantni moderni ogrtači za nositi je najboljše in najpraktičnejše obleka. Ti dvojni kaputi so stali preje gl. 14 do 16, ter se zdaj za čudno malo ceno od gl. 7.30 do 8.30 dobivajo. Naj nikdo ne opusti naročiti si te obleke, posebno ker se dobiva vsake velikosti.

2000 tucatov ameriškanskih

svilnih natikačev in nogovic

(Filadelfija v Ameriki).

najzdravejša nošnja, hladi noge in popije pot, 6 parov gl. 1.50, nogovice 3 pare gl. 1; tete so jednobarvne, v najmodnejših bojah, nebežno plave, rdeče, sive in pisane.

Še jedenkrat priporočamo spoštovanim čitateljem, to dobro in samo jedenkrat v življenju kazočo se priliko porabiti in naročbe tako hitro in mnogobrojno kolikor je mogoče priposlati, da se more zadovoljiti vsakemu posébe, ker po prvej objavi tega naznanila, prodaja se jako veliko.

Naslov za pisma: A. FRAISS, Rothenurmstrasse, Hauptdepot industrieller Fabrikate, 9, BEČU.

Naročbam iz Bosne in Hercegovine treba priložiti novce, ker se tja poruzetbe ne pošiljajo.

4000 tucatov francoskih batistnih žepnih rut (Pariz),

vsi zarobljeni in s sortiranimi okrajci, za nečuvno nisko ceno od gl. 1 po tucatu, preje so stali gl. 4.50.

Stvari iz britanija-srebra.

(Sheffield v Angleški.)

Britanija-srebro je jedina na svetu postojeca novina, ki za 30letno uporabo bela ostane, kot pravo 13lotno srebro. Jamstvo je tako gotovo, da se s tem javno obvezujemo, novce takoj in brez zapreke nazaj dati, ako bi namizno orožje ocrnilo.

12 pravih angleških vilic in nožev od britanija-srebra z zastoj pridodanimi in k istimi pripadajočimi žlicami, vse skupaj preje gl. 9, zdaj samo gl. 3.93.

6 podstavkov (tac) od britanija-srebra, preje gl. 5, zdaj samo gl. 1.75.

6 isto takih sedalcev za nože, preje gl. 4.50 zdaj samo gl. 1.75.

1 pušica za sladkor od britanija-srebra, preje gl. 4, zdaj gl. 1.20.

1 par svečnikov od britanija-srebra, preje gl. 3.50, zdaj 1.20.

1 erček za jajce, preje 60 kr. zdaj 30.

1 zvonec za mizo od britanija-srebra, preje gl. 4, zdaj samo gl. 1.42.

1 sprava za paper in sol, preje gl. 2.50, zdaj samo 75 kr.

1 karafindeľ za jesh in oje, preje gl. 8, zdaj samo gl. 4.50.

1 sprava za žepčlenke od britanija-srebra, težka za na mizo, preje gl. 3, zdaj samo 95 kr.

Najobnamljivejši, najfinejši ponarejeni briljantni lišp

(Amsterdam in Brasilija).

Ta svetno poznati lišp, ki se označuje od največjih poznavalcev umetnin tega sveta kot najuspešnejše, kar se je doslej v tej stroki izdelavalo, je radi svojega solnčnega obrusa v to namenjen, da se za drage novce kupljeni pravi lišp izpodrine, ker ni jeden zlatar celega sveta ne more teh ponarejenih briljantov od pravih razločiti, ako jih ne podvrže preje najnatančnejemu preiskavanju. Celi lišp okovan je s pravim double-zlatom.

1 briljantni prstan, najnovejša in najfinejša zlata fasona samo gl. 2.

1 par briljantnih uhanov, z jednim ali dvema biseroma v ponarejenem srebrnem okovu, gl. 2.50.

1 briljantna broša z več nego 20 kameni, gl. 2.50.

1 briljantni medaljon, najlepša fasona zlata, samo gl. 2.50.

1 briljantni križec za vrat v lepe obliki, samo gl. 2.

1 briljantna narokovica same gl. 2.50, jako obnamljiva.

1 briljantni diadem ali spona za lasé gl. 2.50.

1 par briljantnih pripjenjakov za lasé gl. 2.50, najmodnejše tega sveta.

1 verižica okolo vratu iz double-zlata, najfinejšo pletivo, preje gl. 10, zdaj samo 2.50.

1 kratka verižica za uro, iz double-zlata, preje gl. 5, zdaj gl. 1.50.

3200 tucatov svilenih žepnih robcev.

(Neapel v Ita'liji.)

Ti žepni robci so nam bili poslani za razprodajo od neke pale firme, stali so preje gl. 18—20, a mi dajemo tucat samo kolikor zaliba traje za malo ceno od gl. 10—6 po tucatu. Za svilo smo porok, ter se prosí za najhitrejšo naročbo, ker se hitro razprodajejo in se lahko rabijo tudi kot robci za vrat.

Nevrjetno ali resnica je! Jedna cela oprava za gospe

(Draždani).

sestoječa iz jedne ženske oprave iz pravobojnega franc. kretona ali tako zvanega ruskega platna z mnogim lišpom in najmodnejšega kroja samo gl. 3.75, kjer je se samo za delo plačalo gl. 8.

Jedna fina oprava s krasno nališpanim plaščekom iz pravobojnega kretona ali ruskega platna samo gl. 5.50, a za samo delo se je plačalo fl. 12.

Najpraktičnejše je, da so te oprave vsake gospé pristale in brez njih biti ne more.

Zaradi mnoge prodaje priporočá se najhitrejša naročba.

Tega še nij bilo!

2000 komadov

pravih angleških plaidov za pot.

(London.)

Ta za doma in pot neobhodno potrebna reč se priporočá silno p. n. prebivalcem te dežele. Vsi plaidi so za prodajo samo slučajno k nam došli, so iz najfinejših in najtežjih angleških plaid-tkanine, jako veliki in široki, tudi kot potno pokrivalo za upotrebiti in še jedno leto kasneje more si človek iz te izvrstne tkanine napraviti celo garderobo. Preje so stali gl. 14 do 16, zdaj samo gl. 5.50 do 7.50.

Perilo za gospe in gospe. (Rumburg v Češki.)

Jedna moška oxford-srajca, četvornata z 2 ovratnikoma gl. 1.70.

Jedna fino vezana moška srajca iz najboljšega širtinga gl. 1.70.

Jedna gladka četvornata štrung-srajca gl. 1.70.

Jedna jako fina ženska srajca s krazno vezeno gl. 1.70.

Jeden divno olišan nočni korset, drugačno vezan, gl. 1.70.

Jedne ženske hlačiце z najlepše vezanim lišpom, gl. 1.70.

Jedna krasna suknja za gospe, z najfinejšim plisajem nališana, gl. 1.70.

Jeden francoski steznik životnik za ženske gl. 1.50.

Vse perilo je najboljše in najtrajnejše delo, ter je preje 4krat več stalo. Pri naročbi je treba samo obseg vrata v centimetrih naznaniti.

Oljene slike

s fino pozlačenimi okviri.

(Monakovo.)

Te krasne oljene slike so s prosto roko na platno slikane, visoke so 21 dunajskih colov, a 26 palcev široke, izvedene v akademijah za lepe umetnosti, v finih cvetjem in ar.beskami olepšanih okvirih. Te slike krasé vsako sobo in dvorano, ter so ali slike dežel, iz raznih genre in svetniki vsacega imena. Preje je stala jedna slika gl. 15, zdaj z okvirom vred samo gl. 4.85, katera prilika se ne bode nikdar več podala.

Obuvalo

za gospe in gospe.

(Dunaj.)

Najfineje obuvalo iz telečje kože, dvakrat sešito, z 2 ali 3 podplati, najsolidnejše dunajsko delo, par za gospe po gl. 4.85, za gospe gl. 3.85, vsi črevlji v najmodnejši modernejši fasoni. Pri naročbi treba naznačiti daljino in višino noge, ali pak črevljev priposlati na ogled. Vsi črevlji so preje dvakrat več stali.

Najhitrejšo kazočo se priliko porabiti in naročbe tako hitro in mnogobrojno kolikor je mogoče priposlati, da se more zadovoljiti vsakemu posébe, ker po prvej objavi tega naznanila, prodaja se jako veliko.

(348—3)